

SZÁSZ ANNA

Regionális Együttműködési Alapítvány

Rövidítve: REGA. 1994-ben egy budapesti vállalkozó, Varga Ildikó támogatásával alapították Budapesten. Az alapítvány hivatalos bejegyzése során vita folyt a bírósággal arról, hogy mit is jelent ez a fogalom. A REGA tartalmi kidolgozója, dr. Braun Gyula ezt nem tartja meglepőnek, hisz akkoriban még nagyon kevesen ismerték a regionalizmust és annak előnyeit. Ma már az Európai Unióval kapcsolatban a régiók fogalmával egyre

Dr. Braun Gyula, a REGA Kuratóriumának elnöke diplomata, aki a nyolcvanas években Londonban kulturális attaséként működött, majd 1989–1993 között a brüsszeli magyar nagykövetségen dolgozott mint tanácsos és helyettes misszióvezető. Brüsszelben akkoriban módosították a Belga Alkotmányt, nevezetesen az országot három régióra osztották fel: Flandriára, Vallóniára és a külön régiót képviselő fővárosra. A területileg körülhatárolt régiók teljes önállóságot kaptak, a saját nyelvüket használják, ugyanakkor természetesen együttműködnek a nagy egységgel, magával a belga állammal. Dr. B. Gy. 1996–1998 között nagykövetként képviselte hazánkat a strasbourgi székhelyű Európa Tanácsban, mely a regionális és helyhatóságok együttműködésének is igen jelentős fóruma. Széles körű tapasztalatait a már létező és működő regionalizmusról itthon is szeretné kamatoztatni. Jól ismeri Közép-Kelet-Európa regionális együttműködését (Közép-Európai Kezdeményezés, CEFTA, visegrádi együttműködés, euróregiók stb.), hiszen annak egyik formálója volt a Külügyminisztérium miniszteri biztosaként a kilencvenes évek derekán.

A regionalizmus jelentése egyebek közt az, hogy a döntési szinteket és a megfelelő anyagi forrásokat a régiókhoz rendelik, ezt nevezik szubszidiaritásnak. A régiók átnyúlnak a határokon. A belgiumi példánál maradva: Flandria és a vele szomszédos Hollandia között régen viták voltak a határ menti vizekkel kapcsolatban. A két régió szakemberei és politikusai leültek tárgyalni és rendezték a vitás kérdéseket. Valószínűleg ez a kezdeményezés volt a mai euróregió előfutára. (Az euróregió az Európai Unió tagállamaiban működő, határokon átívelő regionális együttműködés. Az Unión kívüli területeken euróregió az elnevezése.)

A regionalizmus a helyi kezdeményezések összessége – magyarázza a diplomata –, a kistérségek, régiók szerves együttműködéséből, létező gyökerekből táplálkozó forma, ami a fejlődés egyik motorja. Nem feltét-

lenül követi a közigazgatási területi beosztást. Dinamizmusát a helyismeret, a felkészültség, a közös elhatározás és a partnerség elve adja.

A határ menti települések lakói ezt bizonyára a saját tapasztalataikból tudják. E sorok írójának személyes élménye a hetvenes évek végéről, amikor még igen szigorúan vették és őrizték mind a nyugati, mind a keleti irányban a határokat, hogy Vas megye nyugati csücskében voltak olyan községek, amelyeknek szőlőhegyei átnyúltak osztrák területre: a szőlőművelők ezért hivatalos engedéllyel bármikor átlépheték a határt.

Léteznek ún. interregionális együttműködések is, amikor gazdasági, területfejlesztési hasonlóság (pl. turizmus) és érdekeltség alapján jön létre a kapcsolat, erre példa a Balaton menti három magyar megye és a francia Loire Régiók együttműködése.

Mást fed a regionalizáció: ez olyan folyamatot jelent, amelyet a központi hatalom indít el, lényege, hogy átszervezik, regionális alapokra helyezik a közigazgatást. Az EU szemlélete és eddigi gyakorlata szerint egy régió 4–6 millió lakosnyi egység, a gazdaság fejlesztése igazán jól ekkora területen mérhető. Magyarország az EU számára voltaképpen egyetlen régió, de tudjuk, hogy ezen a 93 ezer négyzetkilométeren belül is, történelmi okokra visszavezethetően, tájegységenként milyen eltérő gazdasági, társadalmi-kulturális viszonyokat találunk, uniós felkérésre ezért Magyarország maga jelölte ki azt a hét régiót, amelyek az unióba való belépésünktől az ún. Strukturális és Kohéziós Alapokból részesedhetnek. A kormánynak ezért kellett kidolgoznia a Nemzeti Fejlesztési Tervet, amely részletesen taglalja a célokat, a fejlesztendő területeket, az alapokat, amelyekre a fejlesztés ráépíthető.

Mindennek alapjául szolgál a közigazgatási reform, ami hozzásegít a gyorsabb integrálódásunkhoz, hiszen nyilvánvaló, hogy az EU-ban való hatékony részvételünk feltétele az is, hogy modern közigazgatásunk legyen.

Az ország hét régióra osztásának módja egyébként a mai napig vitatott: Budapest és Pest megye egy régióba sorolása a megye számára, legalábbis néhány, helybéli képviselő véleménye szerint előnytelen, mert szerintük a megye így kisebb fejlesztési forráshoz jut.

Mások szerint a régió mint területi-közigazgatási egység sorvadásra ítéli a hagyományos magyar megyerendszert, de kívánatosnak tartanak a területileg és a lakosság lélekszámát tekintve is áttekinthető járások felélesztését.

Talán nem érdektelen, hogy Bibó István, a huszadik századi magyar politikai gondolkodás legmarkánsabb alakja, aki egyszersem mélyen elkötelezett demokrata volt, több ízben foglalkozott a hazai közigazgatás rendszerével. *A magyar közigazgatásról* című tanulmánya 1947-ben, azaz még a fordulat éve¹ előtt jelent meg.

Bibó ebben a tanulmányában lesújtó véleményt fogalmaz meg a magyar közigazgatásról: „Emlékezetes, hogy Deák Ferenc, midőn Eötvös József a véleményét kérdezte a vármegyei igazgatás összes visszásságát

¹ Lábjegyzet az ifjabb generáció számára. A fordulat éve 1948, amikor a Magyar Kommunista Párt magába olvasztotta a Magyar Szociáldemokrata Párt maradék részét, ezáltal létrejött a Magyar Dolgozók Pártja, és elkezdődött a Rákosi nevével fémjelzett korszak.

leleplező regényéről, *A falu jegyzőjéről*, válaszképpen egy lóórvostani műnek az összes lóbetegségeket egy lovon feltűntető rajzát tette Eötvös elé azzal, hogy: mindezek a betegségek megvannak, de azért ilyen ló nincsen. Ha azonban a magyar közigazgatás ellen felhozott vádakát összegezzük, kételkedni kezdünk, vajon nem tévedett-e Deák Ferenc, és vajon mégis nem a magyar közigazgatás-e az a bizonyos ló.”

Bibó szerint a jó közigazgatásban három tényezőnek kell egyensúlyt alkotnia: a Hatalomnak, a Hivatalnak és az Életnek. Kérdés, hogy megvalósult-e mára ez az egyensúly? A tapasztalatok azt látszanak bizonyítani, hogy a Hatalom és főként a Hivatal ma is túlsúlyt képez, és az a civil öntudat, amelynek tiszte lenne képviselni az Életet, még ma sem alakult ki igazán.

Bibó az 1971-ben született Országos Településhálózat-fejlesztési Konceptióról szóló kormányhatározattal kapcsolatban is kifejtette a maga elképzeléseit, *A magyar közigazgatási területrendezés néhány elvi kérdése és kapcsolata a városhálózat-fejlesztéssel* című tanulmányában. Egyébként az akkori tervezési-gazdasági körzetekre vonatkozó elképzelések nem is álltak távol a régiók mai kialakításától. Akkor hat körzetet jelöltek ki, központi körzetként együtt szerepelt Budapest és Pest megye.

Bibó egy olyan *Városkörnyék-rendszert* tartott kívánatosnak, amelyben 80–110 kisebb település a nagyvárosok köré szerveződik, amelynek, mint azt kifejti: „alapja a járás (nagyjáras)... Kedvez az erőteljes és nagyvonalú (községi szintet meghaladó) helyi önkormányzatnak és a város és vidék egybeszerveződésének... Feltétlenül kívánja az országos kerületnek mint tervező... és szervezési szintnek a közbeiktatását. A megye egységét hátterbe szorítja, s inkább a járások szövetségeiként hagyja meg.”

Álláspontja szerint: „Települési, tervezési és szervezési szempontból feltétlenül ez a leglendületesebb, legdemokratikusabb és legmodernebb megoldás.”

Elképzelései vélhetőleg még máig sem avultak el: hogy a közigazgatási reform kidolgozói figyelembe veszik-e az 1975-ben megjelent tanulmány elemzéseit és következtetéseit, azt persze nem tudom.

Régiók, pénzek, pályázatok

A regionalizmus a Maastrichti Szerződésben (1992) kapott hangsúlyt, akkor fogalmazták meg a szubszidiaritás elvét, azóta kezelik az EU hivatalos politikájaként. Célja, hogy csökkentse a régiók közti egyenlőtlenségeket, mivel az Unión belül is jelentős jövedelmi különbségeket találni: a leggazdagabb német tartományban az egy főre jutó jövedelem ötszöröse a legszegényebb portugál régióénak. A legnagyobb különbség azonban meglepő módon Németországban van: az Unió leggazdagabb régiója Hamburg, a legszegényebb Thüringia.

Az EU-ban érvényesül a négy szabadság elve: áru, pénz, munkaerő, szolgáltatás szabadon *mozoghat, áramolhat* a tagállamokban, az Unió polgárai az Unió határain belül bárhol letelepedhetnek, munkát vállalhatnak, befektethetnek, szolgáltatásokat nyújthatnak.

(Az újonnan belépő tagországok polgárai nem mindenütt és nem azonnal élvezhetik az összes szabadságjogot. Jelenleg Ausztria és Németország a magas munkanélküliségre hivatkozva a magyar munkaerő munkavállalási lehetőségeit átmenetileg korlátozni szándékozik.)

Ennek az elvnek a gyakorlati megvalósításával a szűk keresztmetszeteket kívánják feloldani. A tagállamok közti fejlődésbeli különbségek csökkentésére a már említett strukturális alapok szolgálnak, ezeket azok a régiók kapják meg, amelyekben az egy főre jutó nemzeti jövedelem – a GDP – a közösségi átlag 75 százaléka alatt van.

A strukturális alapokból jelenleg Görögország, Portugália, Spanyolország és Írország részesül a legnagyobb mértékben, a pénzeket az infrastruktúra fejlesztésére költötték, illetve költik: repülőterek, hidak, autópályák, kikötők épültek és épülnek.

Az EU-s támogatás hatékony felhasználására közismert példa Írország, amely Európa hagyományosan egyik legszegényebb országából-régiójából viruló, fejlődő, a lakosainak jó életszínvonalat nyújtó orszaggá vált.

A csatlakozási tárgyalásokon, nem véletlenül, rendkívül kényes kérdésekként szerepeltek a regionális politikával összefüggő témakörök. A közép-kelet-európai országok az EU átlagszintjéhez képest lényegesen elmaradottabbak, a támogatások kiterjesztése érzékenyen érinti az eddigi kedvezményezetteket, a finanszírozás körül viták folynak, az újonnan belépő országoknak is olyan feladatokat kell megoldaniuk, amelyek belső nézeteltéréseket, vitákat gerjesztenek.

A Regionális Együttműködési Alapítvány 2000 óta megjelenteti, egyelőre évente egy alkalommal a REGA-TÁR című kiadványt, amelyben az Unióra vonatkozó tudnivalókkal, a civil szervezetek szerepével, a Zsám-béki-medencére vonatkozó helyi tervekkel, a lakosság egészségesebb életmódjára való törekvésekkel foglalkozik. Terveikben szerepel az évente többszöri megjelentetés, ha ennek a kormány Nemzeti Civil Alapprogramjának gyakorlati megvalósulásakor sikerül megteremtteni az anyagi alapjait. (Sőt, más kistérségben is tervezik a megjelenést: tavaly megjelent a REGA-TÁR Pilisi-medence.)

A kiadvány idei számában – mivel az áprilisi népszavazással véglegesen eldőlt, hogy Magyarország 2004-ben az EU teljes jogú tagja lesz – több cikk, mondhatni példászerűen, ennek a sorsdöntő lépésnek a várható következményeivel foglalkozik.

Olvasható benne *Az együttműködés a jövő* címmel interjú Szabó Imrével, a Pest Megyei Közgyűlés elnökével; Losonczy Livia, a TV integrációs műsora vezetőjének tollából *Zöld Jelzés* címen egy igen részletes és informatív cikk arról, hogy mit ad az EU a polgárainak, *Tervezéssel az Európai Unióba* címmel tudnivalókat közölnek a Nemzeti Fejlesztési Tervre vonatkozóan, egy írás a *Civil szervezetek és az EU* kapcsolatával foglalkozik. (Az előbbi tájékoztatás a Nemzeti Fejlesztési Terv és EU-támogatások Hivatalától ered, az utóbbiban Barabás Miklós, az Európa Ház igazgatója válaszol egy anonim szerző kérdéseire.)

A REGA-TÁR így, egy csokorba gyűjtve, és a civil társadalom szemszögéből bemutatva az információkat, voltaképpen új csatornát nyitott a kistérségi szintű kommunikációban.

A Szabó Imrével készült interjú érinti a régiók kialakítására és a közigazgatási reformra vonatkozó, ma rendkívül időszerű kérdéseket.

„...az unió csak akkor lehet működőképes, ha a tagországok közigazgatása nem tér el jelentősen egymástól... Ezeknek a követelményeknek ma még az alapító országok sem felelnek meg mindig tökéletesen. Az újonnan belépő országoktól azonban az unió azt kéri, hogy csatlakozásuk idején már feleljenek meg ezeknek az elvárásoknak, hiszen, ha magukkal hoznák korszerűtlen működési modelljeiket, az egységesülési folyamat sohasem fejeződne be. Tulajdonképpen olyan törekvésről van szó, hogy az állam, a demokrácia kerüljön közelebb az emberekhez. Éppen ezért minden régiónak meglesz a maga kis parlamentje, az emberekről gondoskodó minisztériumai, s természetesen, ami ezzel jár, az adók mintegy harmada, ami most a központi költségvetésbe folyik, szintén helyben marad.

A másik praktikus ok a régiók kialakítására, hogy a támogatások és pályázatok elbírálásakor az unió testületei és intézményei már nem országokban, hanem egymással összevethető régiókban, fejlesztésre, támogatásra szoruló egységekben gondolkodnak...

RT kérdése: – Pest megye e tekintetben ellentmondásos helyzetben van, hiszen településeinek egyik része eléri a nyugat-európai átlagot, míg máshol, például Cegléd és Nagykáta környékén a Szabolcséhoz, Borsodéhoz hasonló gondokkal küzdenek.

– Tévesek azok a félelmek, amelyek valamiféle uniformizálástól tartanak. Egyrészt az unió ma még egy régióként tarja számon Magyarországot, tehát az esélyek ezen belül mindenütt egyformák. A fejletlenebb kistérségek már most, a csatlakozást megelőzően is kitüntetett figyelemben részesülnek. Vannak például olyan alapok, olyan pályázati lehetőségek, melyeket csak ők vehetnek igénybe. Ráadásul most folyik az unió reformja, ami éppen ezeket az ellentmondásokat szándékozik kiküszöbölni...

– *Milyen sors vár a megyékre?*

– A megye mint közigazgatási forma nem szűnik meg. A régiók irányítása alatt megmarad az intézményeket fenntartó szervezet, hivatal, amely a lakosságot szolgálja.

– *Amíg a kistérségek egyfajta demokratikus önszerveződés eredményeként jönnek létre, a régiókról az országgyűlésnek kell döntenie. Miután Ön parlamenti képviselő is, bizonyára rendelkezik információval arról, hogy mekkorák lesznek a régiók és hány lesz belőlük.*

– Erről természetesen még nincs döntés, sőt törvényjavaslat sem született, egyfajta műhelymunka folyik, ennek megfelelően a vélemények sem egységesek. Én azon az állásponton vagyok, hogy Magyarországon három tervezési és hat politikai-közigazgatási régióra van szükség...

– *Talán a formánál is fontosabb kérdés a szervezeti tartalom, azaz hogy sikerül-e régiós és kistérségi szervezetekben olyan tudást, olyan szakembergárdát összehozni, amelyik ki tudja használni az unió kínálta, de automatikusan nem elérhető lehetőségeket.*

– Valóban, ennél aligha akad fontosabb kérdés, és tartok tőle, hogy késésben vagyunk. Egyrészt máris sok a pályázati lehetőség, s a pályázatok bonyolultak, nyelvtudást feltételeznek, elbírálásuk szigorú tartalmi

követelmények szerint történik. Vannak, s még inkább lesznek erre szakosodott vállalkozások, irodák, de ha az önkormányzatok és a kistérségek helyett ők írják és állítják össze a pályázatokat, ők is fognak meggazdagodni rajta, a haszon tetemes részét vihetik el. Ezért is sürgős a szakemberek felkutatása, a kistérségi szervezetek létrehozása. Számos nemzetközi tapasztalat bizonyítja, hogy a lehetőségek csak akkor használhatók fel optimálisan, ha a csatlakozás időpontjára a fiókokban már kidolgozott, jogtiszta pályázatok sorakoznak, és azok semmivel sem rosszabbak, mint a régi uniós tagoké. De vannak biztató jelek is...”

A helyzet a legkevésbé sem rózsás. Aki csak valamennyire is figyelemmel kíséri az uniós felkészüléssel kapcsolatos eseményeket, olvashat az elmaradott régiók kistelepüléseinek súlyos gondjairól. Tájékozatlanok, hiányzik a szak- és nyelvtudás, egymaguk nem pályázhatnak, társakra lenne szükség, szövetségesekre és arra a bizonyos önrészre, amit az Unió minden pályázathoz megkövetel.

Csupán személyes megjegyzésként fűzöm hozzá: ha van bűne az előző, a magát polgárinak nevező kormánynak, akkor az, hogy az országot az uniós csatlakozásra tökéletesen felkészületlen állapotban hagyta, hogy négy évet jóvátehetetlenül elpazarolt, hogy a jövőre irányuló módszeres felkészülés helyett a múlttal foglalkozott. És ezt éppen fiatal emberek tették, akiktől elvárható lett volna, hogy figyelő szemüket Nyugat-Európára és a jövőre vessék.

Magyarország ismét provinciaként viselkedett.

Négy elpazarolt évet nagyon nehéz, majdnem lehetetlen behozni.

Nézzük tovább, hogy mit ír a REGA-TÁR a Nemzeti Fejlesztési Terv tartalmi kérdéseiről:

„Az NFT – nevével ellentétben – nem egy minden szektorra kiterjedő, átfogó fejlesztési terv, hanem egy olyan egységes koncepció, amely a Magyarország számára megnyíló európai uniós alapok forrásainak a célzott felhasználási tervzetét foglalja össze.... a magyar Nemzeti Fejlesztési Terv hosszú távú célja: az Unióhoz képest mért, illetve az országon belüli területi fejlettségi különbségek csökkentése.

Az ezt alátámasztó, ennek elérését lehetővé tevő három cél: 1. A termelési környezet fejlesztése és a gazdaság versenyképességének erősítése. 2. A foglalkoztatottság növelése és a humán erőforrások fejlesztése. 3. A környezetvédelem és az egészségi állapot javítása.”

Kistérségi kapcsolatok

Arra a kérdésre, hogy valójában milyen célt tűztek maguk elé a REGA alapítói és működtetői, Dr. Braun Gyula a következőképpen válaszolt:

– A települések fejlesztése, a közösség érdekeinek képviselése nem kizárólag a hivatalok feladata, ebben komoly szerepet vállalhatnak a civil szervezetek, amelyeknek legfőbb elve a szolidaritás. A REGA elsősorban a Zsámbéki-medence településeit fogja össze – mivelhogy az alapítvány székhelye Páty, a Zsámbéki-medencében található –, de országos hatáskörű szervezet, sőt, nemzetközi kapcsolatokkal is rendelkezik.

A REGA közreműködött az Esztergom–Párkány közötti Mária Valéria

híd újjáépítését szervező bizottságban, és közreműködött az első magyar–szlovák regionális együttműködési forma létrehozásában Dorog és Esztergom, illetve szlovák oldalon Párkány (Stúrovo) és Érsekújvár (Nové Zámky) között. Egy ilyen konkrét együttműködés következményeként (és főleg a híd felavatása után) megindult a vérkeringés a híd által összekötött városok, régiók között, és ebből profitál minden gazdasági ág, közlekedés, kereskedelem, a kultúra: azaz az emberek, a régió lakói. A híd megépítése után az Ipoly mentén továbbgyűrűzik a regionális együttműködés.

Egy alapítványnak az a szerepe – hangsúlyozza Dr. Braun –, hogy ötleteket és szakmai segítséget nyújtson az általa támogatandó célok megvalósításához. Adott esetben lobbizzon politikusoknál, államigazgatási szervezeteknél, magánvállalkozóknál. A regionális együttműködés következménye nem utolsósorban az, amiről korábban oly sok szó esett: nevezetesen, hogy a határok légiesednek, a régiók közös érdekeinek következményeként beindul a „gazdasági vérkeringés”, érdekeltté válunk egymás sikereiben.

Ami a kistérségi kapcsolatokat, konkrétan a Zsámbéki-medence fejlesztésére vonatkozó terveket illeti, 45–50 ezer ember él ott, ez ideális lélekszám a civil szervezetek együttműködése számára. Az alapítvány immár két éve lobbizik a helyi önkormányzatoknál, hogy épüljön egy korszerű kerékpárút. Úgy tűnik, hogy sikerrel, hiszen a közelmúltban 13 község közösen adott be pályázatot egy 70 km hosszú kerékpárút megépítésére. Tervezik, hogy a későbbiekben létrehozzák a kistérség Telehálózatát. A sport sem marad ki: a REGA már korábban kezdeményezte kisebb, multifunkcionális sportpályák megépítését. Ennek most jött el az ideje, hiszen a GYISM ilyen jellegű pályázatot hirdetett. A civil szervezetek alapvető célja minden tekintetben az életminőség javítása. Ez a REGA célja is a dinamikusan fejlődő Zsámbéki-medencében.

Utószó

Közép-európai tudásvölgy címmel cikk a Népszabadság 2003. május 10-i számában.

„A Talentis Program itt akarja tartani a tehetségeket, teret adna a környező országok nehéz helyzetű kutatóinak és haza akarja csábítani a távollévőket.

Az ember átsétál a Mammut üzletházon... és nem gondolná, hogy a legfelső emeleten, egy iroda széfjében mostanáig titkos térképek lapultak. Egy jövőbeli nagy terv, az úgynevezett Talentis Program részletei. Egy közép-európai tudásvölgyről, amely húsz évre előretekintve akarja fejleszteni és kiaknázni a térségben élők szellemi adottságait. Az érintett települések képviselőiből álló testület, a Zsámbéki-medence Kistérségi Társulásának (ZSÁMERT) tizenhárom polgármestere igent mondott a részletesen kimunkált projektre... A Talentis Program ötletgazdája Kenyeres Sándor, a Mammut társtulajdonosa.”

Ugyancsak erről számol be *Tisztelt Olvasó!* címmel dr. Braun Gyula szerkesztőségi cikke a REGA-TÁR 2003 májusában megjelent számában.

„A REGA-TÁR kapott elsőként tájékoztatást a ZSÁMERT május 8-i ülésén született döntéséről, mely szerint a Talentis Program megvalósításának helyszíne a Zsámbéki-medence térsége lesz. Egy nagy ívű és műves program valósul meg környezetünkben, melynek alapja a tudás, eredménye pedig életminőségünk látványos javulása. A Regionális Együttműködési Alapítvány bekapcsolódott az előkészítési munkálatokba, és erre bátorítja a térség valamennyi civil szervezetét. Sok sikert, Talentis Program! Sok sikert, Zsámbéki-medence lakói.”

A tervezők a Zsámbéki-medencében kívánják megvalósítani a magyar szilíciumvölgyet, három nagy program köré csoportosítva és 75–80 százalékban magántőkéből. Elképzelésük szerint a tudásközpont Campus Programjának keretében egy egyetemváros alapjai valósulnak meg, a Nemzeti Innovációs Központ Program során új tudományos kutatás-fejlesztési központ felállítása válik lehetővé, a Technológiai Park pedig azt szolgálja, hogy a tudásközpont összefogja a magyar találmányok megvalósulásához szükséges csúcstechnológiai fejlesztéseket...

A tervek megvalósításába bekapcsolódott az Oktatási Minisztérium és a Magyar Tudományos Akadémia. A nagyszabású beruházásra vonatkozó együttműködési megállapodást 2003. május 21-én írta alá Magyar Bálint, oktatási miniszter, Vizi E. Szilveszter, az MTA elnöke és Kenyeres Sándor, a Talentis Programiroda alapítója.

A helyi polgármesterek is igent mondtak a tervre, így a ZSÁMERT társtulajdonos lett a Talentis Programiroda által létrehozott térségfejlesztő közhasznú társaságban. A terv nagyívű, ígéretes. Megvalósításához összefogott magánerő, kormányzat és önkormányzat, támogatják a helybeli civil szervezetek. Az eredményeit a térségben élők hamarosan élvezhetik.